

„Niezgoda na temat tego, co powiedziane”

Zdefiniowanie pojęcia niezgody jest trudnym zadaniem, z którym boryka się ostatnio wielu filozofów języka. Stworzono dotąd kilka klasyfikacji sporów, m.in. rozróżnienie zaproponowane przez Johna MacFarlane’a (2014). MacFarlane rozróżnia konflikty pomiędzy stanami niepropozycjonalnymi od niespójności stanów propozycjonalnych (a wśród nich: kategorię określaną jako *noncotenability* (niewspółtrzymywalność), *preclusion of joint accuracy* (wykluczenie jednoczesnej trafności) itp. W mojej pracy odrzucam klasyfikację zaproponowaną przez MacFarlane’a jako nietrafną oraz niepełną. Ilustruję intuicję, która podpowiada, że ścisłe rozumienie niezgody powinno obejmować wyłącznie takie stany rzeczy, w których to, co się twierdzi może być sprowadzone do postaci „(quasi)sąd vs. negacja tego (quasi)sądu”. Mając to na uwadze, pokazuję, stosunkowo niewiele miejsca w literaturze poświęca się analizie sporów, które zachodzą nie na poziomie tego, co powiedziane (Griceowskie *what is said*) lecz tego, co implikowane, presuponowane, czy komunikowane w warstwie ekspresywnej. Chciałabym zaproponować wyróżnienie takich typów niezgody, których przykładami byłyby następujące wymiany zdań.

A: „Oni wzięli ślub i urodziło im się dziecko.”

B: „Ależ nie. Urodziło im się dziecko, a potem wzięli ślub.”

A: „Ten kretyn znów wygrał wybory.”

B: „Nie, ten *geniusz* znów wygrał wybory.”

A: „Jan kupił ten wazon w Warszawie.”

B: „Ależ skąd! Jan nigdy nie był w Warszawie.”

Powyższe przykłady wyraźnie stanowią przykłady niezgody, lecz ich sedno nie leży na poziomie tego co powiedziane. Sądzę, że fakt, iż zanegowanie tego, co komunikowane w pierwszej wypowiedzi trafia dokładnie w treść, która nie jest w niej semantycznie wyrażona może stanowić powód uznania tej właśnie treści za podlegającą warunkom prawdziwości, o ile zależy nam na zachowaniu ścisłego rozumienia pojęcia niezgody. Być może jest to powód, by życzliwym okiem spojrzeć na postulaty wysuwane przez zwolenników pragmatyki warunkowo prawdziwościowej.

- Horn, L.R., *Metalinguistic Negation and Pragmatic Ambiguity*, Language (1985)
- MacFarlane, J., *Assessment Sensitivity. Relative Truth and Its Applications*, Oxford University Press (2014)
- King, J. C. and Stanley J., *Semantics, Pragmatics, Semantic Content*, in: *Semantics vs. Pragmatics* (Oxford University Press, Z. Szabo, ed.) (2005)
- Potts, C., *The expressive dimension*, Theoretical Linguistics (2006)
- Predelli, S., *Meaning Without Truth*, Oxford University Press (2013)
- Recanati, F., *Truth-Conditional Pragmatics*, Oxford University Press (2010)
- Sundell, T. *Disagreements About Taste*, Philosophical Studies (2011)